

latinamerikanska katolicismen och Alvars-sons om pentekostalismen – på de områ-dena utmärker sig situationen i Latin-amerika i dag. Svårigheten att beskriva situationen inom ett så stort geografiskt område underlättas av att de latinameri-kanska samhällena (och särskilt de f d iberiska kolonierna) uppvisar anmärk-ningsvärt många homogena sidor. Detta märks språkligt och kulturellt, men också på religionens område. Den religiösa mosaiken i Brasilien påminner om den i Peru, och drag i de prekoloniala religio-nerna har plockats upp i den folkliga katolicismen på olika håll på kontinenten på väldigt lika sätt.

Inte bara en snäv krets av religi-
osvetare rekommenderas läsa *Religion i Latinamerika*, utan alla som vill fördjupa
sin kunskap och förståelse för hur olika
religiösa traditioner och tillhörigheter
möts, krockar och lever tillsammans i
Amerika söder om USA.

Erik J Andersson

Den kära leken

Vivian & Boris Salo

Jakobstad: ViBoSa, 2009, 2 uppl.

Vivian och Boris Salo arbetar sedan många år med relationskurser för par som redan är gifta eller planerar äkten-skap. De är själva gifta sedan mer än 30 år och har fyra barn. I boken *Den kära leken*, utgiven på eget förlag, skriver de om kärlek, äktenskap och sexualitet utifrån egna erfarenheter och sådant de mött i kurser de lett, men också utifrån vetenskapliga studier om äktenskap och hälsa.

Bokens första kapitel beskriver mäns-
kan som relationsvarelse och visar att
goda relationer i allmänhet och ett gott

äktenskap i synnerhet är av mycket större betydelse för en persons välmående än t ex karriär eller pengar. Nästa kapitel ”Kärlek och sexualitet” tar upp olika aspekter på samlivet inom äktenskapet. Relativt stort utrymme ägnas åt kvinnans ochmannens olikheter i förväntningar och behov. I kapitlet ”Kärlek eller särlek” behandlar en rad myter om kärlek, äkten-skap och sex. Bokens tre avslutande kapi-tel är kortare och tar i tur och ordning upp hur tidigare erfarenheter påverkar nuanter (”Livsbagage och helande”), föräld-raskap (”Att vara förälder”) och uthållig-
het i äktenskapet (”Ödesdiger eldsvåda eller värmande brasa”).

Makarna Salo lyckas i *Den kära leken* att skapa en motvikt mot mycket av ”slit- och-släng”-samhällets budskap omkring sex, kärlek och äktenskap. Och man gör det genom att lyfta fram positiva värden i äktenskap, trohet och ansvarsfulla rela-tioner. Så långt är det gott att läsa. Men samtidigt slår man kanske ibland in öppna dörrar – att ett lyckligt äktenskap är positivt för alla inblandade tror jag inte många tvivlar på och referenserna till vetenskapliga undersökningar känns överflödi-ga. Och ibland känns beskrivningarna av mäns och kvinnors sexuella behov, längtan och funktioner lite väl klichéartade.

Att platsen för sexuellt samliv är äkten-skapet betonar Salos, och endast där kan samlivet få den trygga plats som gör att ett par kan växa och bekräfta varann och på ett tankeväckande sätt avfärdar man tillfälligt sex som en myt: ”Också det till-fälliga blir bestående, därfor att vi är kroppar. Det vi gör med kroppen gör vi med själen. [...] Tanken med sex är att inte ska bli glömd utan gömd i den andras sinne.” (s 86)

När jag lägger *Den kära leken* ifrån mig tänker jag att det kanske gått lite för fort från power point-presentation på

relationskurserna till en färdig bok. (Den risken är möjlig större för författare som ger ut på eget förlag.) Men ändå ser jag boken som ett välkommet bidrag i samtalet, och i mitt eget liv, eftersom min erfarenhet när det gäller ”relationsböcker” är att de – oavsett om de är välskrivna eller inte – sätter igång mina tankar och gör mig mer uppmärksam på hur jag möter och bemöter människor i min närhet. Salos bok är dessutom skriven i en positiv, varm ton som lyfter äkta kärlek och äktenskapet.

Erik J Andersson

The Jesus Scandals: Why he shocked his contemporaries (and still shocks today)

David Instone-Brewer

Oxford: Monarch Books, 2012

Bibelforskeren David Instone-Brewer har i mange år jobbet med å forstå Jesus og hans samtid ut fra rabbinske tekster fra samme periode. Instone-Brewer er baptist-pastor og seniorforsker ved Tyndale House, Cambridge, med en rekke publikasjoner bak seg om tidlig judaisme og Bibelen. Hans bøker i serien *Traditions of the Rabbis from the Era of the New Testament* gir en grundig innføring i fagområdet, et område som den svenske bibelforskeren Birger Gerhardsson og den anerkjente jødiske forskeren Jakob Neusner har vært banebrytende på. Disse har bidratt med mye ny kunnskap som også den vanlige bibelleser vil ha stor nytte av.

I den populærfaglige boken *The Jesus Scandals. Why he shocked his contemporaries (and still shocks today)*, som kom ut i 2012, gjør Instone-Brewer en del av denne kunnskapen tilgjengelig for folk

flest. Det handler om evangelienes troverdighet sett i lys av hva som ble skrevet og fortalt om Jesus og hans nærmeste. ”Scandals are our best guarantee of historical truth in the Gospels. When disgraceful, embarrassing and shocking details about Jesus are recorded by his friends and supporters, it is much harder to disbelieve them. Jesus was accused of being a bastard, blaspheming, abusing alcohol, partying with prostitutes, being mad and working for Satan – in other words, scandal followed him.” (s 11)

Disse skandalene, eller pinlige scenene, utsagnene og detaljene er tatt med i evangeliene, og for de første kristne var det viktig å ikke utelate dem, selv om det i samtiden ville skape trøbbel og hoderisting. Det er vanskelig å tenke seg at forfatterne ville tatt med så mange forstyrrende og ødeleggende elementer hvis det ikke hadde vært for at det faktisk var sant. Altså et argument for at evangeliene ikke er fiksjon. Et meget godt argument!

Dette er ikke nye tanker innenfor apologetikken. Peter og disiplenes fall og feil har ofte blitt trukket fram som slike typiske detaljer i evangeliene. Instone-Brewer viser at det er langt mer av dette enn de fleste av oss var klar over. Han bringer ny viden om kjente tekster, og han gjør det på en veldig god måte. Tilsynelatende harmløse situasjoner eller utsagn av Jesus viser seg å være fulle av kontrovers. Jeg skal gi noen eksempler.

Det er ikke lett å forstå dette med Jesu tilblivelse. Gud som far, ikke Josef. Hvor dan skjedde dette, osv. Historien om Josef og Maria er rett og slett en skandaløs historie. Det sies rett ut at Jesus ikke er et produkt av et riktig ekteskap. At han kalles sønn av Maria og ikke sønn av Josef, betyr at han ble ansett for å være uekte. At folk skulle kjøpe tanken om at han var sønn av Gud, er for mye å håpe på.